„ASOCIAȚIUNII"
SIBIIU

Anul al 61-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 268 Vineri 29 Septembrie 1944
10 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni [illegible] lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460
12 L. 900, RADIO U.
6 L. 600 lei 12 L. 1000.
ȘTIINȚELOR 6 L. 600-12
L 1000 lei, VESELIA 6 L.
450-12 L. 800 lei
TR. SUFLET 6 L.
320-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

DEMOCRAȚIA AMERICANĂ

de I. LUGOSIANU

Cuvântarea, cu care Președintele Roosevelt a deschis la 24 Septembrie campania în vederea alegerii prezidențiale, depășește larg cadrul unei manifestări electorale. Ea abordează toate temele mari ale vremii noastre: victoria, organizarea păcii, chestiunea izolaționismului american, trecerea industriei pe picior de pace sub îndoitul aspect al producției și salariilor, problema democrației.

„Victoria Aliaților în acest război — spune președintele Roosevelt — va fi o victorie a democrației. Ea va constitui o afirmare atât de hotărîtă a tăriei și forței și vitalității guvernării prin popor, cum nu a mai cunoscut până acuma lumea. Ne îndreptăm, cu ajutorul Domnului, către cea mai mare epocă de înfăptuiri libere ale unor oameni liberi, pe care omenirea a cunoscut-o sau și-a închipuit vreodată că ar putea fi posibilă".

Victoria de azi este într'adevăr o victorie a democrației. Precum s'a spus — nu de mult — dictaturile au câștigat bătălii, democrațiile au câștigat răsboaie. Constatarea este adevărată și pentru cel dintâiu și pentru cel de-al doilea răsboiu mondial. Iubitoare de pace, făcând o politică de bună credință, resemnate numai la răsboiul legitim de apărare, Marile Puteri democratice n'au făcut din timp pregătirile necesare contra războiului premeditat al militarismului dictatorial, inspirat de voința imperialistă, agresivă a Puterilor totalitare. Ele și-au mobilizat însă resursele în oameni și materiale cu o vigoare și o hotărîre care nu aparțin decât oamenilor liberi și care duc astăzi la victoria democrației. Această victorie a democrației este în acelaș timp și victoria contra războiului de agresiune. Acesta este motivul pentru care organizarea păcii joacă un rol atât de mare în preocupările puterilor democratice. Spre deosebire de dictatură, democrația are nevoie de pace, trăește din pace, prosperează prin pace. De aceia pacea garantează democrația și democrația asigură pacea.

Evoluția timp de un secol și jumătate a democrației americane dovedește lucrul acesta. Cele patru mari războaie ale Statelor Unite au fost purtate pentru libertate și democrație: războiul independenței, care stă la origina libertăților democratice americane; războiul civil pornit pentru abolirea sclaviei și care a însemnat triumful ideilor democratice ale nordului asupra privilegiilor sudului; răsboiul mondial din 1914—18, în care președintele Wilson a proclamat hotărîrea Statelor Unite de a face „lumea sigură pentru democrație"; războiul universal de azi, în care Președintele Roosevelt declară că „victoria Aliaților va fi o victorie a democrației".

Războaie ale democrației, toate aceste patru răsboaie au fost victorioase. In niciunul din ele Statele Unite n'au realizat câștiguri teritoriale, dar după fiecare din ele si-au luat un avânt spiritual, moral și material unic în istorie.

Statele Unite ale Americii sunt un produs al democrației. Intemeiate de oameni liberi, care au colonizat o lume nouă din dragostea lor de libertate; îmbogățite de străduința unui aflux neîncetat de imigranți europeni, cari goniți de persecuțiile politice din Europa se refugiau pe acest pământ, unde și munca, și opinia și credința erau libere, Statele Unite au fost țara de elecțiune a libertăților democratice. Este cea mai autentică democrație din lume. Timp de un secol și jumătate, spre deosebire de politica europeană, politica democratică americană n'a cunoscut nici o reacțiune; n'a avut nevoie de nici o revoluție; a înfăptuit cea mai uriașă realizare socială și economică înregistrată în istorie.

Când Lincoln, fostul tăetor de lemne ajuns președinte al Confederației, unul din cei mai mari președinți americani, proclama vestita formulă a democrației: „De la popor, prin popor, pentru popor", el cuprindea într'o expresie fericită toate ideile fundamentale ale democrației: originea puterilor în Stat, care emană de la națiune; regimul reprezentativ, prin care se manifestă în practică voința națiunii; obiectivul politicii democratice, care este fericirea și buna stare a tuturor. Definiția lui consacra o stare de lucruri existentă în jurul lui 1860 și care de atunci avea să capete o desvoltare din ce în ce mai norocoasă pentru poporul american și să ajungă la cele câteva principii fundamentale ale regimului democratic de astăzi al Statelor Unite: o libertate garantată de orice atingere și prin lege și prin convingerea consimțită a tuturor cetățenilor, operă a unei lungi educații politice; egalitatea, la punctul de plecare în viață pentru toți oamenii, realizată prin școală, prin desvoltarea sănătății publice și prin dispariția oricărei conștiințe de clasă și a oricărei umbre de privilegiu social; selecția prin consacrarea meritului pentru crearea elitelor; conștiința universală a legăturii indisolubile dintre libertate și ordinea legală, libertatea neputând exista fără ordine și ordinea fără libertate.

Școala printr'o instrucție publică generalizată, de excelentă calitate; presa prin educarea politică a națiunii; judecătorul, prin aplicarea strictă a legii și prin crearea unei jurisprudențe înțelepte sunt instrumentele grație cărora, această democrație trăește, se desvoltă și prosperează.

Unele defecte ale democrației americane: gigantismul economic, anumite deformări ale politicii sau anumite aspecte judiciare ale vieții americane nu infirmă întru nimic remarcabilele ei calități. Ele sunt datorite în mare parte scării uriașe, pe care se desfășoară viața acestei națiuni de 130 de milioane de oameni, cari locuesc un continent întreg, mai mare decât Europa.

Cauze specifice Americii au ajutat desigur în mod deosebit desvoltarea fericită a democrației americane: un spațiu imens, unde oricine se simțea stăvilit în libertatea lui, într'un loc, găsea un alt loc, unde putea trăi liber fără nici o altă constrângere decât a legii; originea populației emigrată din Europa, tocmai din dorința ei de libertate; mijloace materiale imense, grație cărora orice muncă putea aștepta o remunerație în practică fără limită; aceiași limbă, vorbită pe un continent întreg, care îngăduia oricui să se strămute oriunde; lipsa războaielor între 48 de state legate de aceleași legi și aceleași idealuri; absența oricărei tradiții istorice reacționare, a oricărui spirit de castă și a oricăror deosebiri de clasă.

In asemenea condiții, oricine, putând spera orice și ajunge oriunde, climatul democratic a dat Statelor Unite posibilități de desvoltare, care au lipsit în bună parte continentului nostru. Democrația americană — în ciuda acestor diferențe — rămâne totuși pentru noi un exemplu și un îndemn.

Trupele sovietice și române

continuă inaintarea pe tot frontul de Vest al Transilvaniei

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 27 SEPTEMBRIE 1944

In Transilvania de Vest, trupele române, în legătură cu cele sovietice, continuă înaintarea pe tot frontul.

In Transilvania de Centru, s'au produs mai multe acțiuni locale cu rezultate favorabile pentru trupele noastre.

INCETAREA PUTERII DE PLATĂ

A RUBLELOR ȘI LEILOR DE RĂZBOI

In executarea prevederilor anexei la art. 10 din Convenția de Armistițiu din 12 Septembrie 1944, rublele și leii de război sovietici încetează de a mai circula pe data de 1 Octombrie 1944, ora 24.

Incepând cu data de 1 Octombrie 1944 ora 24, nu se vor mai primi în plată ruble și lei de război sovietici.

Se stabilește că, începere dela 2 Octombrie 1944 singura monedă circulatorie este leul românesc.

Dat în București la 28 Septembrie 1944.

Președinte al comisiei
aliate de control,
Mareșal al U.R.S.S.
R. YA. MALINOVSKY.

Președintele delegației
române pentru aplicarea armistițiului,
I. CHRISTU.

Cu toată vremea ploioasă remizierii își continuă activitatea în jurul localului Bursei.

M. S. REGELE MIHAI I VORBEȘTE ZIARIȘTILOR STRĂINI

DESPRE ACTUL DELA 23 AUGUST ȘI DESPRE CONSECINȚELE LUI

Colaborarea dintre România și Națiunile Unite. — Ce așteaptă România dela Aliați. — Un mesaj al Suveranului către poporul englez. — Rolul României in organizarea viitoare a lumii

Majestatea Sa Regele, hotărînd a satisface dorința corespondenților presei străine trimiși la București imediat după 23 August, i-a primit în ziua de Luni 25 Septembrie 1944, într'o audiență colectivă.

La orele 15, corespondenții agențiilor de presă și ai ziarelor străine, conduși de către d-nii: Richard Hillard, din partea ministerului afacerilor străine și Ioan V. Costin, consilier de presă, au sosit la Palat, unde au fost întâmpinați de mareșalul Curții Regale, maestrul Curții și adjutantul de serviciu.

Primirea ziariștilor a fost cinematografiată în grădina Palatului Regal.

La sosire, Majestatea Sa Regele a strâns mâna celor prezenți, după care a rostit declarația către presa străină, care a fost publicată în ziare.

Ziariștii au formulat apoi o serie de întrebări pe care Augustul Suveran le-a ascultat cu vădit interes și la care a răspuns cu toată bunăvoința.

La sfârșit, Majestatea Sa Regele a stat de vorbă îndelung cu fiecare dintre oaspeți, d-nii Morev și Lubo, reprezentanții agenției T. A S S., bucurându-se de atențiunea deosebită a Suveranului.

MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I

VIITORUL ECONOMIC AL ROMÂNIEI

D. Frank O'Brien, dela „Associated Press of America" a întrebat:

— *Majestatea Voastră binevoește să ne arate care este părerea Sa cu privire la viitorul economic imediat al României și cu privire la nevoile ei?*

Răspunsul Suveranului a fost scurt și precis:

— Nevoile imediate ale României se referă, în primul rând, la sforțarea de război: succesul armatei noastre în lupta comună va depinde direct de cantitatea și calitatea echipamentului ei. Avem deasemenea mare nevoie de medicamente pentru a îngriji cum trebue de răniții noștri.

CUM SE POATE MENȚINE PACEA

Ziaristul nord-american pune apoi o a doua întrebare:

— *Ar putea Majestatea Voastră să ne spună cum socotește că se poate menține cât mai bine pacea?*

Răspunsul este:

— Cred că mijlocul cel mai bun pentru a se asigura pacea constă din prietenia dintre cei trei membri principali ai Națiunilor Unite. Această alianță va garanta pacea și securitatea lumii întregi, desvoltarea nestingherită a tuturor popoarelor, refacerea economică generală și progresul în viitor.

LINIILE GENERALE DE REDRESARE A ROMÂNIEI

D-nii Alfred Cholerton dela „Daily Telegraph" și Sam Brewer dela „Chicago Tribune" vor să știe cari sunt liniile generale pe cari se va redresa România și va reface distrugerile de război și în ce fel poate fi prevăzută poziția generală a României în Europa viitoare.

M. S. Regele răspunde:

— Aceasta este pentru România nu numai o problemă de refacere, dar și o problemă de desvoltare economică cu scopul de a se asigura standardul de viață pentru toate clasele sociale. Numai o organizație economică internațională poate contribui cu succes la realizarea acestor țeluri.

Acesta este motivul pentru care opinia publică din România urmărește cu un deosebit interes discuțiile dintre Națiunile Unite cu privire la un plan monetar internațional, la schimburile de capital și la politica de investiții.

DIFICULTĂȚILE ACTULUI DELA 23 AUGUST

D-nii Archie Gibson dela „Daily Sketsk" și Alfred Cholerton dela „Daily Telegraph" roagă pe Suveran să arate cari au fost evenimentele ce au dus la răsturnarea regimului Antonescu și în ce măsură a contribuit El la aceasta.

— *„Nu a fost foarte greu pentru Majestatea Voastră să răstoarne pe mareșalul Antonescu când „Conducătorul" era stăpân pe situație și Bucureștiul înțesat cu agenți ai Gestapo-ului și ai formațiilor S. S.?"*

Răspunsul Suveranului nu se lasă așteptat:

— Inlăturarea regimului Antonescu a fost desigur o sarcină foarte grea. Toate calculele pe cari le făcusem duceau în mod inevitabil la concluzia că germanii erau cu mult superiori ca număr forțelor române din interiorul țării. In acelaș timp agenții Gestapo-ului și ai formațiilor S.S. observau cu toată atenția acțiunile noastre.

Dacă s'ar fi ținut seama numai de forța materială, perspectiva era cu adevărat întunecată, — aproape că nu aveam șanse de succes. Cu toate acestea, nu ne-am lăsat descurajați. Știam că voința poporului Meu era să-și redobândească libertatea și știam deasemenea ce forță morală sprijinea hotărârea lui. Aveam convingerea că era nevoie numai de o scânteie pentru a elibera această forță morală.

Aceasta, în câteva cuvinte, este istoria evenimentelor dela 23 August. Aceste înfăptuiri au dovedit încă odată superioritatea forțelor morale asupra celor materiale. Dacă M'ași fi lăsat convins numai de calcule bazate pe raportul de forțe militare, acțiunile dela 23 August din România nu ar fi putut niciodată să se producă.

D. Archie Gibson dela „Daily Sketch" roagă ca M. S. Regele să dea mai multe precizări în legătură cu aceste evenimente:

— *„A plănuit oare Majestatea Voastră încă înainte de 23 August să scape România de mareșalul Antonescu? Dacă da, ce anume s'a produs pentru a înpiedica pe Majestatea Voastră dela realizarea acestor planuri?"*

— După cum am spus colegilor D-voastră — răspunde Suveranul — **aveam de gând să rupem lanțurile ce legau România de Germania încă cu mult înainte de 23 August. In cursul lunei Iunie am prezentat celor trei principale puteri un plan amănunțit în acest sens.**

Pe vremea aceea, forțele române și germane erau atât de disproporționate încât nu era posibilă nici o acțiune fără un ajutor militar în interiorul țării.

Intre timp, continua pregătirea nouilor contingente de recruți. Către 23 August, această instrucție făcuse oarecari progrese. In consecință, am profitat de primul moment favorabil pentru a trece la acțiune, renunțând la un ajutor militar în interiorul țării.

Este evident că ofensiva armatei ruse, care a imobilizat considerabilele forțe germane în Moldova și Basarabia, a constituit o condiție esențială a succesului acestei acțiuni.

COLABORAREA DINTRE ROMÂNIA ȘI NAȚIUNILE UNITE

D. Alfred Cholerton dela „Daily Telegraph" adresează Suveranului întrebarea ce se impune în mod evident după aceste precizări:

— *Cari sunt părerile Majestății Voastre cu privire la căile cele mai eficace pentru a realiza o colaborare deplină și leală între România și Națiunile Unite?*

Răspunsul Suveranului este acela pe care a înțeles să-l dea țara întreagă:

— Lupta pe care armata română o duce alături de armata rusă împotriva inamicului comun, constitue cel mai bun punct de plecare pentru colaborarea dintre România și Națiunile Unite.

MONARHIA SE VA CONDUCE DUPĂ PRINCIPII CONSTITUȚIONALE ȘI DEMOCRATICE

D-nii Hubert Pictet și Yves Frank dela „Journal de Geneve" vor să știe cari sunt prerogativele regale în noul stat democratic al României.

— Prerogativele regale — răspunde M. S. Regele Mihai — sunt definite de constituțiile din 1866 și 1923, cari au fost repuse în vigoare de către noul guvern. In ceeace privește viitorul pot să declar că Monarhia nu se va abate niciodată dela principiile constituționale și democratice.

PRĂBUȘIREA REGIMULUI DICTATORIAL

D. Stephen Gardony, corespondentul lui „New York Times", întreabă care a fost rolul special al Suveranului în pregătirea evenimentelor dela 23 August.

M. S. Regele răspunde:

— La 23 August am socotit că sosise momentul cel mai potrivit pentru a termina un regim dictatorial ce nu corespunsese niciodată dorințelor poporului Meu: Bine înțeles că Mă hotărîsem cu mult mai înainte să fac acest lucru.

Evenimentele dela 23 August au fost doar culminarea sforțărilor Mele de a coordona planurile pregătite de multă vreme de către conducătorii noștri politici militari cu dorințele Națiunilor Unite.

CE AȘTEAPTĂ ROMANIA DELA ALIAȚI

Intrebarea următoare, a aceluiaș corespondent, se referă la ce se așteaptă M. S. Regele Mihai dela aliați cu privire la viitorul României. Suveranul răspunde:

— România speră că Națiunile Unite îi vor acorda securitatea față de agresiune în viitor și o vor ajuta în redresarea și desvoltarea ei economică.

Poporul român este gata să aducă contribuția sa la organizarea păcii și securității mondiale.

UN MESAJ AL SUVERANULUI PENTRU POPORUL ENGLEZ

D. Derek Patmore, corespondent al ziarului „Daily Mail", întreabă:

— *Ar putea Majestatea Voastră să dea un scurt mesaj pentru poporul britanic, dat fiind că îndrăzneața sa lovitură de stat I-a câștigat admirația întregei națiuni britanice?*

Suveranul satisface imediat dorința ziaristului englez, spunând:

— România este cu adevărat fericită că și-a redobândit locul ei printre Națiunile aliate ce luptă pentru libertate.

Poporul britanic merită toată recunoștința lumii pentru uriașa sa contribuție la apărarea libertății.

Poporul român a admirat întotdeauna curajul și dârzenia națiunii britanice, arătate în special în zilele întunecate și tragice dela Dunkerque.

AJUTORAREA ȚĂRILOR INFOMETATE

D. Patmore adresează apoi o a doua întrebare:

— *Poate Majestatea Voastră să ne dea amănunte asupra posibilităților României, țară bogată în alimente, de a contribui, împreună cu Națiunile Unite, la ajutorarea țărilor înfometate din Europa?*

Răspunsul M. S. Regelui nu lasă nici o îndoială asupra dorinței țării de a acționa și în acest domeniu alături de aliați:

— România este gata să contribue în măsura posibilităților ei la ajutorarea popoarelor înfometate. Dar în primul rând, noi trebue să aprovizionăm armata rusă alături de care luptăm împotriva inamicului comun.

PROBLEME DIFICILE

D. Sam Brewer dela „Chicago Tribune" este cel ce pune întrebarea următoare:

— *Binevoește Majestatea Voastră să ne spună cari sunt planurile pentru a se rezolva problemele foarte dificile ale României în domeniul adăpostirei și al alimentării, probleme cărora trebuește să li se facă față în preajma iernii?*

— Aceasta este una dintre problemele cele mai grele ce se pun guvernului, — răspunde M. S. Regele. **Ea este studiată în prezent ținându-se seama de necesitatea de a se ajuta populația ce a rămas fără locuințe în urma bombardamentelor. Nici un sacrificiu nu va fi prea mare pentru a se asigura acest ajutor.**

RELAȚIILE CU ELVEȚIA

D. G. Davis, dela „Gazette de Lausanne", întreabă pe Suveran cum vede El relațiile viitoare dintre România și Elveția din punct de vedere economic, politic și cultural.

— Poporul român — răspunde M. S. Regele — **nutrește un viu interes pentru democrația elvețiană și pentru înfăptuirile ei atât pe tărâmul politic cât și pe cel economic. Sunt sigur că relațiile dintre România și Elveția vor cunoaște după război o mare desvoltare.**

La întrebarea următoare: „Ce crede Majestatea Voastră despre rolul jucat de Crucea Roșie Internațională în România?", Suveranul răspunde:

— Ca peste tot, Crucea Roșie Internațională și-a desvoltat și în România, în cursul acestui război, acțiunea ei binefăcătoare. Colaborarea dintre organele Crucii Roșii Internaționale și autoritățile românești a fost întotdeauna caracterizată prin spiritul cel mai amical.

SITUAȚIA POLITICĂ INTERNĂ

D. N. N. Pătrașcu, corespondent al lui „North American Newspaper Aliance", întreabă:

— *Cum privește Majestatea Voastră situația politică internă a României într'un viitor apropiat?*

— Privesc situația politică internă a României cu încredere, — răspunde M. S. Regele Mihai. **Guvernul actual este sprijinit de patru partide politice a căror înțelegere cred că constituie o garanție pentru desvoltarea normală a instituțiilor democratice ale țării.**

ROLUL ROMÂNIEI IN ORGANIZAREA VIITOARE A LUMII

D. Liviu Nasta, corespondent al Agenției „Britanova", întreabă cum privește Suveranul României situația țării Sale în organizația viitoare a lumii.

— România — este răspunsul Suveranului — **nu cere decât securitate pentru a se putea desvolta în mod liber atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere spiritual și pentru ca poporul român să poată aduce astfel contribuția sa la civilizație.**

AVIAȚIA AMERICANĂ

Ultimul care pune o întrebare este căpitanul nord-american C. S. Gekler din „First Combat Camera Unit", care a fost în acelaș timp și unul din operatorii ce au cinematografiat această primire a ziariștilor străini. D-sa întreabă:

— *Crede Majestatea Voastră că a 15-a armată aeriană nord-americană a fost un factor important în desfășurarea războiului și se va dovedi ca un factor deosebit de semnificativ în obținerea victoriei finale în Europa?*

La această întrebare M. S. Regele răspunde:

— Da. Sunt convins că rolul jucat de aviația nord-americană a fost de cea mai mare importanță întru câștigarea războiului.

TRUPELE ALIATE AEROPURTATE

AU DEBARCAT IN ALBANIA

Roma, 27 (Rador). — **In comunicatul de astăzi asupra Balcanilor se anunță că trupe aliate aeropurtate au debarcat în Albania pentru a hărțui retragerea germanilor din Balcani.**